

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTEREN

12. maj 2015

Besvarelse af spørgsmål 1 ad L 164 stillet af Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget den 23. marts 2015.

ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 20. marts 2015 fra Clean Clothes Campaign Denmark m.fl., jf. L 164 - bilag 2.

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
EAN nr. 5798000026001
evm@evm.dk
www.evm.dk

Svar:

Regeringen har fremsat forslag til en ny dansk udbudslov for at skabe de bedst mulige rammer for, at de offentlige indkøb kan foregå effektivt og intelligent og med lavest mulige omkostninger for både det offentlige og virksomhederne. Det skal sikre, at vi får mest mulig værdi for skatteborgernes penge.

Lovforslaget omhandler primært processuelle regler. Der er således tale om et regelsæt for, *hvordan* det offentlige skal købe ind og ikke *hvad*, der skal købes ind. Regeringen har dog lagt vægt på, at der med en række nye muligheder i lovforslaget skabes bedre rammer for, at det offentlige kan varetage samfundsansvar og bæredygtige hensyn, når der købes ind.

Det er op til den enkelte offentlige myndighed at beslutte, om de vil inkludere de kriterier, som loven giver mulighed for. Det giver fleksibilitet til at vælge de bedste løsninger i den konkrete situation og evt. at lægge ekstra vægt på nogle kriterier. Jeg har fuld tillid til, at det offentlige vil bruge dem på en hensigtsmæssig måde.

Det fremgår i øvrigt af regeringens strategi for intelligente offentlige indkøb, at bæredygtighed er en overordnet målsætning med offentlige indkøb. Målsætningen skal opnås gennem miljø- og energikrav og udvikling af grønne løsninger samt ved at tage samfundsansvar og sociale hensyn. Strategien indeholder en række initiativer, der skal understøtte denne målsætning.

Samfundsansvar i offentlige indkøb

Clean Clothes Campaign Denmark m.fl. har i høringssvaret en række konkrete anbefalinger om, hvordan bæredygtighed og samfundsansvar i højere grad kan gøres til en del af lovforslaget, herunder både i forhold til ansvar i leverandørkæde, udvælgelse og udelukkelse og mulighederne for at anvende mærker i de offentlige indkøb.

Regeringen ønsker, at Danmark og danske virksomheder er blandt de førende, når det gælder global ansvarlighed over for arbejdstager- og

menneskerettigheder, internationale miljøkonventioner og kampen mod korrupsion. Regeringen opfordrer samtidig staten og den øvrige offentlige sektor til at udnytte muligheden for i sine indkøb at efterspørge varer og ydelser, der er produceret under ansvarlige forhold ved at stille relevante krav til miljøforhold og arbejdstager- og menneskerettigheder i leverandørkæden. Det får staten og den øvrige offentlige sektor bedre muligheder for med lovforslaget.

Det offentlige får med lovforslaget mulighed for at kræve et bestemt mærke. Det kan fx være et miljømærke, der sikrer, at produktet lever op til specifikke miljøkrav. Når det offentlige kræver et specifikt mærke, skal det offentlige dog acceptere tilsvarende mærker som bevis for, at et tilbudt produkt har de krævede egenskaber. Endvidere skal det offentlige i særlige situationer acceptere anden passende dokumentation eksempelvis teknisk dokumentation fra fabrikanten. Det følger af EU's udbudsdirektiv og indgår derfor også i lovforslaget. Ordregiver kan også vælge at tilrettelægge sit udbud sådan, at de altid vil acceptere anden passende dokumentation.

Derudover indebærer lovforslaget også, at man kan lægge vægt på den miljømæssige belastning af det, som man køber (livscyklusomkostninger), og derved ikke blot anskaffelsespriser. Det betyder, at fx omkostninger ved anvendelse, vedligehold og bortskaffelse af produktet vil kunne inddrages. Mulighederne for at inddrage livcyklingsomkostninger følger direkte af udbudsdirektivet, og det er derfor ikke muligt at udvide bestemmelsen til andre områder.

Samtidig giver lovforslaget de offentlige myndigheder mulighed for at udelukke virksomheder, der foretager handlinger, der er i strid med de forpligtelser, der følger af menneskerettighederne. Eksempelvis kan overtrædelse af regler, der gennemfører ILO konventioner om tvangsarbejde, om afskaffelse af tvangsarbejde, om lavalder, om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv og om ligeløn for samme arbejde, medføre udelukkelse. Underleverandører kan i henhold til lovforslaget også udelukkes på samme måde.

Udelukkelse af en virksomhed vil i mange tilfælde kræve en dom eller tilsvarende – alternativt en bøde. Det betyder, at udtalelser fra Mæglings- og klageinstansen, som behandler klager om mulige overtrædelser af OECDs retningslinjer, i mange tilfælde ikke vil kunne benyttes som grundlag for udelukkelse. Det kan dog ikke udelukkes, at en udtalelse fra Mæglings- og klageinstansen i visse situationer kan benyttes som grundlag for udelukkelse. Det vil dog bero på en konkret vurdering.

Clean Clothes Campaign Denmark m.fl. bemærker i høringssvaret, at lovforslaget ikke er blevet evalueret af Justitsministeriet med hensyn til menneskerettighederne inden den er blevet sendt i høring, og anbefaler, at der foretages en evaluering af lovforslagets indvirkning på menneskeret-

tighederne og, at FNs retningslinjer skrives ind i udbudsloven.

Justitsministeriet har i den forbindelse oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

”[...] Justitsministeriet påbegynder i praksis – som altovervejende udgangspunkt – først den lovtekniske gennemgang af et lovforslag, når det er fremsendt i endelig udgave, dvs. når lovforslaget har været i ekstern høring, og der er foretaget de eventuelle rettelser og justeringer af lovforslaget, som høringen måtte give anledning til.

De overordnede rammer for den lovtekniske gennemgang er beskrevet i Justitsministeriets Vejledning om Lovkvalitet (2005), s. 59 f.

Formålet med den lovtekniske gennemgang i Justitsministeriet er at vurdere lovforslag i forhold til regler og principper, der ikke i første række er knyttet til det pågældende særområde, men som har en mere almindelig og tværgående karakter.

Den lovtekniske gennemgang indebærer, at der foretages en overordnet teknisk gennemgang af lovforslaget. Det undersøges f.eks., om lovforslaget sprogligt er affattet i overensstemmelse med de gældende retningslinjer, herunder om forslaget er tilstrækkeligt klart og forståeligt, om opdelingen af paragraffer og kapitler mv. er hensigtsmæssig, og om bemærkningerne til lovforslaget er fyldestgørende.

Der foretages endvidere en indholdsmæssig gennemgang af lovforslaget. Heri ligger, at lovforslaget bedømmes i forhold til f.eks. grundloven, dennes grundsætninger og almindelige retsprincipper, EU-retten og centrale tværgående love, herunder forvaltningsloven, offentlighedsloven, retsplejeloven, straffeloven og lov om retssikkerhed i forvaltningen ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Desuden vurderes forholdet til generelle internationale menneskerettighedskonventioner i relevant omfang.

Justitsministeriet foretager i almindelighed ingen vurdering af, om lovforslaget er i overensstemmelse med de retsprincipper mv., der særligt gælder på det pågældende retsområde. Det undersøges heller ikke, om et lovforslag stemmer overens med de særlige folkeretlige regler og konventioner på området.

Spørgsmål, der særligt er knyttet til det pågældende fagministeriums egen lovgivning og forretningsområde, må fagministeriet således i almindelighed selv stå inde for.

Justitsministeriet kan oplyse, at ministeriet i forbindelse med en sædvanlig lovteknisk gennemgang af forslag til udbudslov (L 164) ikke har vurderet, at lovforslaget rejser spørgsmål i forhold til generelle internationale

menneskerettighedskonventioner, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).”

Fair skat

Clean Clothes Campaign Denmark m.fl. har desuden flere anbefalinger om tiltag i lovforslaget, der skal sikre en ansvarlige skattepraksis ved offentlige indkøb.

Regeringen lægger stor vægt på at virksomheder, der løser opgaver for det offentlige ikke gør brug af skattely. Udbudsområdet er reguleret af EU's udbudsregler og disse gør, at vi ikke kan stille generelle krav om en skattepligt i et EU-land eller en fair skattepolitik, fordi alle krav skal være knyttet til det, man køber, og fordi man ikke må forskelsbehandle virksomheder på baggrund af nationalitet. Regeringen vil dog arbejde for, at krav om skatteforhold kan indgå i udbud i EU, og regeringen vil tage spørgsmålet om skattely og udbud op i EU.

EU's udbudsregler giver til gengæld plads til, at det offentlige kan udelukke virksomheder, der skylder penge til det offentlige, blandt andet skattegæld. Det indgår også i lovforslaget.

Samtidigt har regeringen sat et analysearbejde i gang, der skal gøre det klart, hvornår ordregivere må stille den slags krav i forbindelse med udbud, som ligger under EU's tærskelværdier. Der vil også blive igangsat en vejledningsindsats på samme område, hvilket også fremgår af regeringens skattelypakke fra december 2014. Afslutningsvist fremgår det af regeringens skattelypakke, at virksomheder, der lægger vægt på at have en fair skattepraksis, skal have bedre mulighed for at markedsføre sig på gennemsigtighed om deres skatteforhold, så de kan bruges som et konkurrenceparameter på det private marked.

Samlet set er det derfor regeringens vurdering, at lovforslaget vil være et stort skridt fremad i forhold til det offentliges muligheder for at varetage samfundsansvar og bæredygtige hensyn i forbindelse med de offentlige indkøb.

Med venlig hilsen

Henrik Sass Larsen